

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO NIEMPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

1250 r./ XIX w.

3. Miejscowość

BIEDASZKÓW MAŁY

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie
Powiat trzebnicki
Gmina Trzebnica

6. Współrzędne geograficzne

51°24'01"N 17°06'11"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1666 r. Biadasskowo, 1787 r. Biatauske, do 1938 r. Biadauschke Klein, 1938 – 1945 Margartenmühle. Nazwa wsi pochodzi prawdopodobnie od słowa biedaszek, łączonego z biedą - uboga wieś. Nazwa po reformie z końca lat 30. pochodzi od młyna zlokalizowanego na południowym zachodzie.

Historia wsi:

Z dokumentów wynika, że w 1250 r. tereny, w skład którego wchodzi dzisiejsza wieś, zostały zakupione od księcia Henryka III przez opatkę klasztoru w Trzebnicy – Gertrudę. Natomiast dopiero po ponad wieku, w 1355 r. inna z opatek – Agnieszka II pozyskała dla wsi prawa sądownicze od księcia, z czasem były one powodem sporów z księżętami olesnickimi. W opisie miejscowości z 1785 r. we wsi w 11 domach mieszkały 84 osoby. Pomimo braku rozwiniętego przemysłu czy zwiększania wartości dóbr, wieś rozrastała się, w 1830 r. było już tu 131 osób, w roku 1845 147 a rekordową liczbę odnotowano w I ćw. XX wieku, kiedy w ponad 40 domostwach mieszkało 209 osób. Po sekularyzacji wieś stała się własnością Skarbu Państwa. Od czasów nowożytnych wieś zamieszkiwali w większości protestanci z parafią w Koniowie. Nieliczni katolicy przynależeli do parafii w Koczurkach. Wieś o charakterze nieregularnej ulicówki posiadała w Części północno-zachodniej przysiółek/ kolonię Parnitze, obecnie w granicach administracyjnych Biedaszkowa oraz położonego na południowy zachód od niej znaczących rozmiarów gospodarstwo młyńskie Kliche Mühle (Margartenmühle).

Stanowiska AZP:

Brak zlokalizowanych stanowisk AZP w obrębie wsi.

Postulaty:

zachowanie i rewaloryzacja historycznego układu przestrzennego wsi, zachowanie historycznych zagród zlokalizowanych wzdłuż dawnej drogi wiejskiej, wprowadzenie nowej zabudowy w nawiązaniu do historycznej zabudowy wiejskiej, pozostawienie wolnych od zabudowy stref zatył, stosowanie tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., ochrona historycznego układu wodnego w miejscu historycznego młynu,

Istniejące zagrożenia:

degradacja układu poprzez wprowadzenie nieprzystającej, współczesnej zabudowy; rozbiórka i przekształcanie obiektów historycznych; wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów, lokalizacja zabudowy w miejscach pierwotnie przeznaczonych na łąki i pastwiska lub podwórza gospodarzce; wysuszanie stawów i układu wodnego

Źródła:

Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, Wytyczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Wrocław 1992 r.